

Årsrapport 2008

Skoleelevene Amanda Møller Didriksen (f.v.), Rebekka Eikås, Emil Borø og Bjørn Ivar Ludvigsen åpnet nye gangbro over elven Føssa i Søgne, 8 desember i fjor. De fire elvene skrev brev til politikerne, og ved hjelp av penger fra ATP-prosjektet ble broa bygd for 350.000 kr. Det var en stolt ordfører, Solveig Kjelland Larsen (t.h.) som lot elevene klippe snora. (Foto: Bjørne Jortveit).

AREAL- OG TRANSPORTPROSJEKTET
Kristiansandsregionen

1. Sammendrag

Måloppnåelse

Buss:

Målet om 10 % vekst i Kristiansandsregionen i perioden 2003-2008 ble nesten nådd. Økningen i antall bussreiser i regionen ble 8,7 % i denne perioden. Tilbakegangen i 2008 er årsaken til at målet ikke ble nådd.

Når det gjelder metrorutene, så det lenge ut til at målet om 20 % vekst i perioden 2003-2008 skulle nås. Men i 2008 ble antall bussreiser redusert med 2,6 %, slik at resultat ble en vekst i perioden på 14,4 %.

Biltrafikk: ATPs mål om at veksten i biltrafikken i året 2008 prosentvis ikke skulle overstige veksten i befolkningsøkningen, ble ikke nådd. Biltrafikken økte med drøyt 3 % i 2008. Vegvesenets tall, som er foreløpige, viser 3,2 %, mens Kristiansand Bompengeselskaps statistikk viser en økning på 3,4 %. Befolkningen økte med 1,6 % i 2008, både i Kristiansand og for hele Kristiansandsregionen samlet. Hovedårsaken til at biltrafikken ikke ble dempet i 2008 er at økningen i bompengene, med bortfall av årskort, er utsatt. Det skyldes av bompengesøknaden ennå ikke er behandlet i Stortinget.

Sykkel: Automatisk telling på Vesterveien viser en markant økning i syklingen i fjor på 8-9 %. Totalt steg antall sykkelreiser med ca. 14 % i perioden 2004-2008. Målet var 20 %.

Ulykker: I perioden 2003-2008 er ulykkesstatistikken stabil. 5 døde i trafikken i Kristiansandsregionen i fjor. 4 ble meget hardt skadd. Ser en perioden 2000-2008 under ett, har det vært en mindre nedgang i antall omkomne og hardt skadde.

Lufforurensning: Ved de to målepunktene i Kvadraturen var det i 2008 "bare" overskridelse av anbefalte grenser for svevestøv på 6 dager (begge steder). Det er en forbedring fra 2007 da det henholdsvis var overskridelser på 10 og 12 dager.

Forholdet mellom de som kjører piggfritt og de som kjører med piggdekk, har endret seg litt fra 2007 til 2008. 55 prosent av bilistene sier de kjører piggfritt, mot 52 % i 2007.

Store prosjekter:

Av store ATP-prosjekter ble gang- sykkelvei Skinnarsmoen-Hortemo syd i Songdalen bygd ferdig. I Kristiansand ble kollektivfelt på Vågsbygdveien i Auglandsbukta åpnet, samt at gang/sykkelveitraseen i Auglandsbukta ble lagt om.

Utfordringer og muligheter

Utfordringen fremover er først og fremst å bidra til redusert biltrafikk, økt busstrafikk og sykkeltrafikk og reduksjon av ulykker. Busstrafikken har sluttet å øke. For første gang på flere år gikk antall bussreiser ned i fjor. Antall bussreiser ble redusert med 1,5 % for Kristiansandsregionen samlet. På innfartsårene til Kristiansand øker personbiltrafikken med drøyt 3 % årlig. Køsituasjonen i Vågsbygd og på E 39 er vanskelig i rushtiden. Det bygges og planlegges kollektivfelt på E 39 og på Vågsbygdveien. Med rikelige Belønningsmidler i perioden 2009-2012 kan alle planlagte kollektivfelt stå ferdig i 2011/2012. Ny bompengordning i 2010, og eventuell innføring av rushtidsavgift eller andre restriktive tiltak med tilsvarende effekt fra 2011, blir viktige verktøy for å redusere biltrafikken.

Regnskap

Regnskapet for transportdelen av ATP-prosjektet er for 2008 gjort opp med et overskudd på 2,995 mill. kr. Arealprosjektet hadde ved årsskiftet 446.000 i udisponerte midler.

2. Generelt om ATP-prosjektet

Areal- og transportprosjektet i Kristiansandsregionen er et regionalt samarbeidsprosjekt som drives med hjemmel i Forsøksloven. Hensikten er å bidra til en bærekraftig utvikling når det gjelder arealbruk og transport i Knutepunkt Sør-regionen. I Arealdelen av prosjektet er også Iveland kommune med.

ATP-utvalget styrer prosjektet. Det består av 17 politikere (6 fra Kristiansand, 5 fra Vest-Agder fylkeskommune, en fra Aust-Agder fylkeskommune, og en fra hver av de andre kommunene i Knutepunkt Sør-regionen: Lillesand, Birkenes, Vennesla, Søgne og Songdalen). I tillegg har Statens vegvesen en representant med tale og forslagsrett.

ATP-sekretariatet er en del av Miljøvernenheten i Kristiansand kommune. I 2008 bestod den av to prosjektledere, Are Kristiansen (areal) og Øystein Holvik (transport), samt en rådgiver Bjørne Jortveit.

Ny prosjektperiode 2008-2009

ATP-prosjektet startet i 2004. Første del av prosjektperioden ble avsluttet ved årsskiftet ved utgangen av 2007. Samferdselsdepartementet vedtok i 2007 at prosjektet kunne fortsette i perioden 2008-2009. ATP-utvalget vedtok 30. november 2007 handlingsplanen for 2008-2009. Handlingprogram ble revidert 18. april 2008. Prosjektet er inne i sitt siste år, og kan ikke fortsette som forsøksprosjekt i sin nåværende form. En administrativ gruppe og en politisk styringsgruppe vurderer våren 2009 ulike alternativer for hvordan det gode samarbeidet på transport- og areal i Kristiansandsregionen kan videreføres fra 2010.

Midler til disposisjon for ATP

ATP styrer midler fra fire kilder:

1. Riksveimidler fra Statens vegvesen for Vest-Agder og Aust-Agder
2. Midler krevd inn fra kommunene og fylkeskommunene i henhold til en avtale mellom samarbeidspartnerne i ATP.
3. Myk pakke i Samferdelspakke 1
4. Belønningsmidler fra staten.

ATP-møter i 2008

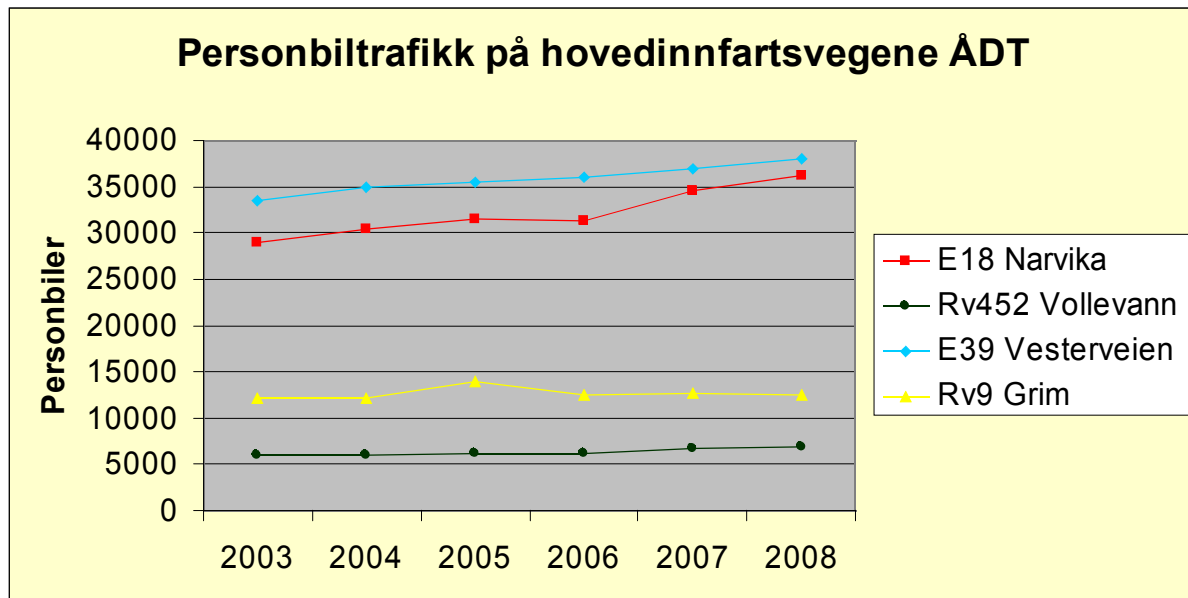
Det har i 2008 vært avholdt 8 ordinære, og ett informasjonsmøte i ATP-utvalget. 30 saker er behandlet.

ATP-utvalgets sammensetning i 2008

Nr.	Representanter	Nr.	Representanter
1	Per Sigurd Sørensen, nestleder, Kr.sand	10	Terje Damman, VAF
2	Åse Paulsen, Kr.sand	11	Erik Muller, VAF
3	Rune Rasmussen, Kr.sand	12	Tarald Myrum, AFK
4	Grete K. Skaara, Kr.sand	13	Arne Thomassen, Lillesand
5	Mona Elen Drange, Kr.sand	14	Torhild Bransdal, Vennesla
6	Odd Salvesen, Kr.sand	15	Solveig Kjelland Larsen, Søgne
7	Thore Westermoen, leder, VAF	16	Ingeborg Andrea Dale, Birkenes
8	Toril Runden, VAF	17	Johnny Greibesland, Songdalen
9	Arild Birkenes, VAF		Johan Mjaaland, SVV

3. Resultat

Biltrafikk

Diagrammet viser statistikk i biltrafikken fra 2003 til 2008. I 2006 stagnerte trafikken, mens den økte igjen i 2007 og 2008. I fjor var veksten 3,2 % (Ikke kvalitetessikrede tall). Veksten har først fremst skjedd på E18 (rød kurve). Kilde: Statens vegvesen.

	2003	2004	2005	2006	2007	Årlig vekst *) 2003-2007	2008	Endring 2007- 2008
E18 Narvika	28989	30406	31445	31298	34575	4,6 %	36204	4,7 %
Rv 452 Vollevann	5931	6008	6071	6326	6640	2,9 %	6900	3,9 %
E39 Vesterveien	33403	34919	35490	36046	36879	2,5 %	38002	3,0 %
Rv9 Grim	12106	12164	13872	12537	12594	1,3 %	12511	- 0,7 %
SUM	80429	83497	86878	86117	90688	3,1 %	93617	3,2 %

*) Årlig vekst er oppgitt som middeltall av total vekst i perioden.

Tabellen viser ÅDT-tall ved tellepunktene, årlig gjennsnittlig økning i trafikken i prosent og endring fra 2007 til 2008. Statistikken er foreløpig og vil bli kvalitetssikret i løpet av 1. halvår 2009.

ATPs mål for biltrafikken i 2008:

«Veksten i biltrafikken i regionen skal dempes slik at den i 2008 ikke overstiger befolkningsveksten».

Gjennomsnittlig årlig vekst i biltrafikken var 3,1 % i perioden 2003-2008. I 2008 økte trafikken med 3,2 % (foreløpige statistikk fra vegvesnet). Målet om at veksten ikke skulle være høyere en befolkningsveksten (1,6 %) ble altså ikke nådd.

Det er flere årsaker til den sterke økningen i biltrafikken:

- For de første er det i liten grad iverksatt restriktive tiltak mot biltrafikk.
- For det andre har det vært en formidabel vekst i kjøpekraft de siste årene. (Finanskrisen påvirket 2008 i liten grad).
- Ny bompenggeordning kom ikke i 2008, som opprinnelig planlagt.

Det er også verd å merke seg at trafikkøkningen i 2008 er størst på E 18, der veisystemet er best i stand til å ta imot mer trafikk. På Vågsbygdveien gikk trafikken litt ned i fjor. Det ser ut til at trafikkenden på Vågsbygdveien har nådd sitt metningspunkt.

Kollektivfelt ved Kartheikrysset på E39 ble ferdig planlagt og kontrakt inngått med entreprenør høsten 2008. Like over nyttår i 2009 startet arbeidene. Foto: Bjørne Jortveit)

Nye tiltak / vedtak i 2008 for å redusere biltrafikk

Kristiansand bystyre, Vest-Agder fylkesting og ATP-utvalget gjorde i desember i fjor vedtak om videre utredning av rushtidsavgift og evt. andre tiltak med tilsvarende effekt. Vedtaket ble gjort med tanke på innføring av rushtidsavgift eller andre tiltak med tilsvarende effekt i 2011.

Kristiansand kommune utarbeidet endelig forslag til nye parkeringsvedtekter. Forslaget innebærer overgang fra minimumsgrenser til maksimumsgrenser når det gjelder parkering når det gjelder næringsbygg, forretninger og kontor. Forslaget innbefatter også krav om

sykkelparkering.

Parkeringselskapet økte p-avgiften fra 1. januar 2008. Kortidsparkering ble økt med ca. 10 % og langtidsparkering med ca. 20 %.

Antall kommunale langtidsparkeringsplasser i Kvadraturen ble redusert med 110 fra 2007 til 2008. 86 av disse p-plassene var i p-hus, resten på gateplan. Mesteparten av nedgangen skyldes riving av p-anlegget på Meieritomta. (Nytt p-hus bygges i 2010/2011. Da vil 40 langtidsplasser bli etablert). Tallene i dette avsnitt gjelder kun Kvadraturen og ikke dens randsone.

Ved etableringen av sykkelfelt i to kvartaler i Tordenskjoldsgate ble det i 2008 fjernet 27 gateparkeringsplasser. Det er også vedtatt at sykkelfeltet i denne gaten skal forlenges til Garnterløkka (myk pakke). Da vil ytterligere noen p-plasser ved kantsten bli fjernet.

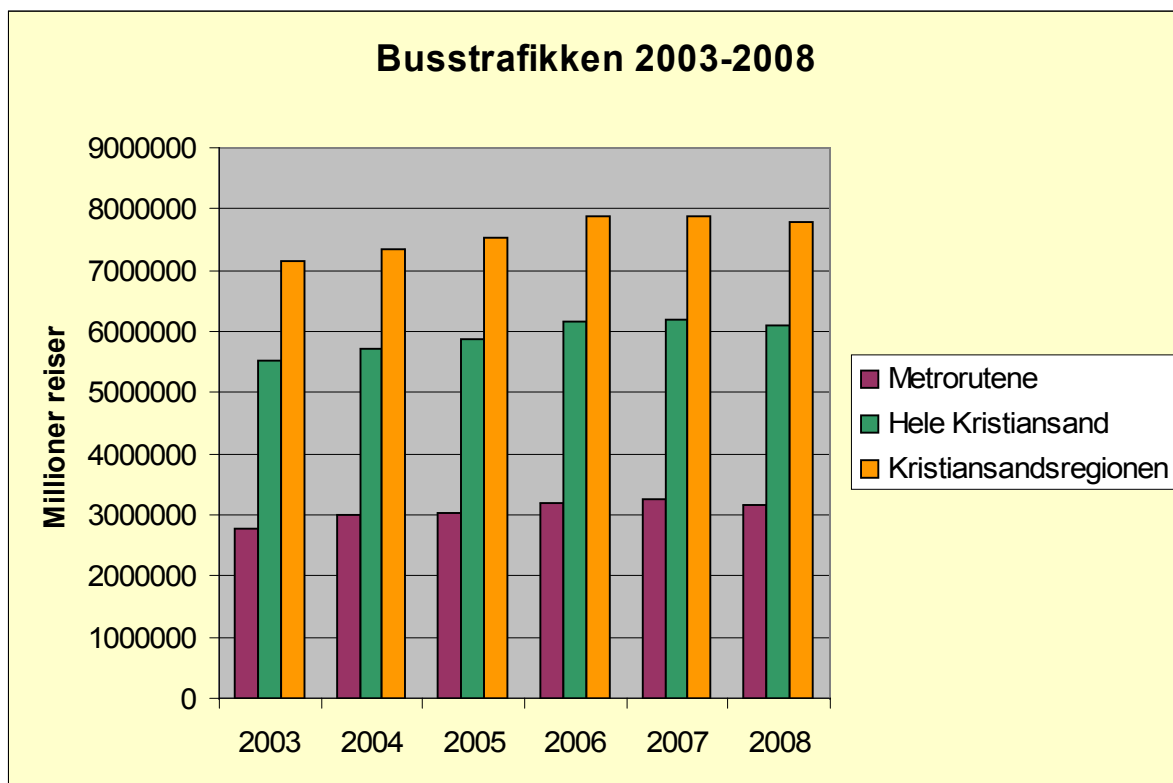
Det ble i fjor laget skiltplan for to kvartal i Tollbodgata. Effektuering av denne i 2009 vil redusere gjennomkjøring av personbiler, og slik bedre fremkommeligheten for buss.

Kollektivtrafikk

Mål for perioden 2003-2008:

”Busstrafikken skal være 10% høyere i 2008 enn i 2003, og bussmetrorutene i Kristiansand skal samme periode ha en vekst på 20 %”.

Antall reiser med buss i regionen sank med 1,3 % i 2008, etter fin vekst i perioden 2003-2006, og en utflating i 2007. (Kilde Agder kollektivtrafikk).

	2003	2004	2005	2006	2007	Årlig endring 2003-07	2008	Endring 2007-2008
Metro-rutene	2763210	2997101	3041174	3195848	3244300	4,1 %	3160791	-2,6 %
Kr.sand	5524113	5720785	5863383	6147954	6203278	3,00%	6109673	-1,50%
Kr.sands-regionen	7160946	7342107	7532185	7876384	7885706	2,5 %	7785989	-1,3 %

Resultater for perioden 2003-2008:

	Øking i %
Metro-rutene	14,4
Hele Kristiansand	10,6
Kristiansandsreg.	8,7

Resultatene viser at målene ikke ble nådd. Metrorutene økte med 14,4 %, mens målet var 20. På grunn av duppen i busstrafikken i 2008, ble heller ikke målet om 10 % vekst for hele Kristiansandsregionen nådd. Økningen ble 8,7 %. Plasseringen av helligdager i 2008 hadde en noe negativ innvirkning på passasjertallene.

Tilskudd til busdrift

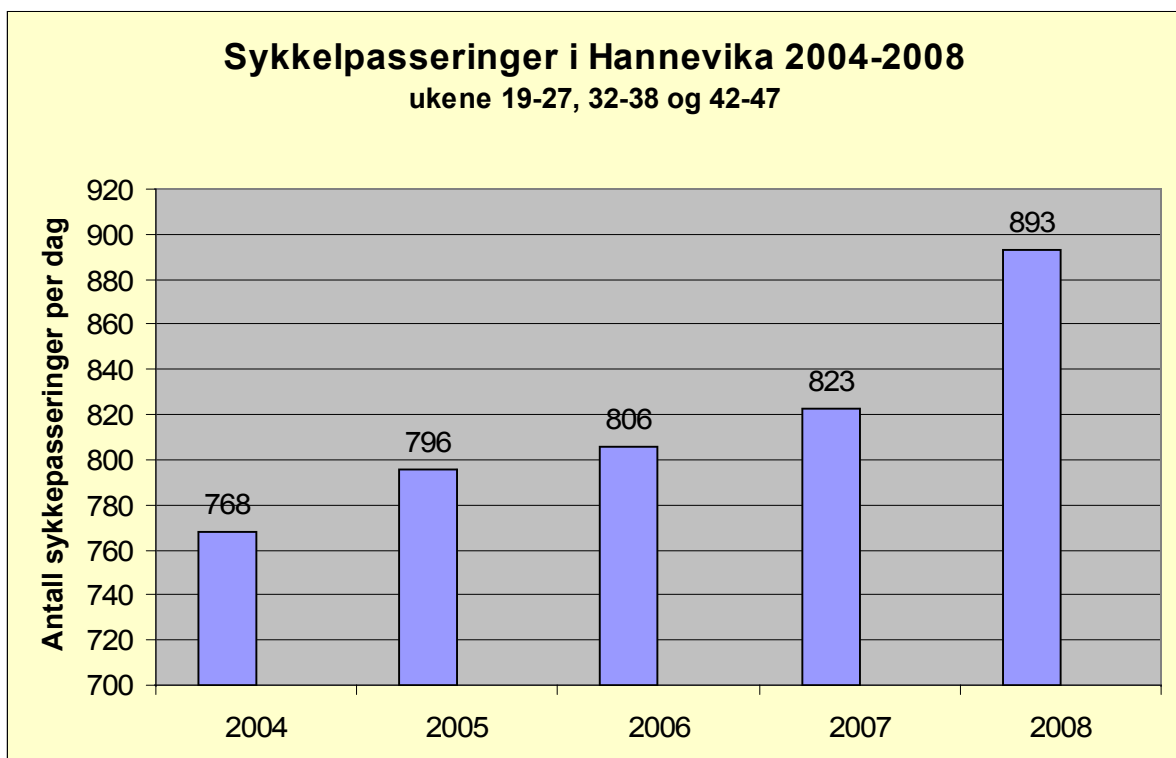
ATP disponerte i 2008 18 mill. kr i Belønningsmidler, og 14 av disse ble brukt til drift og markedsføring av busstrafikken i regionen. 1,5 mill. kr ble øremerket til å retablere opprinnelig metroruten M2. Det ble effektivert i august 2008.

Sykkeltrafikk

Mål for perioden 2003-2008:

”Sykkeltrafikken i Kristiansand skal være 20 % høyere i 2008 enn i 2003”.

I ATP-perioden 2004-2008 har antall sykkelpasseringer økt med 16 %. Det viser statistikk fra Vesterveien i Hannevika. Målet om 20 % vekst i perioden 2003-2008 ble nesten nådd.

Søylediagrammet viser en jevn vekst i sykkeltrafikken i Kristiansand i perioden 2004-2008. I fjor økte antall sykkelturet med 8,5 %. I perioden 2004-2008 har økningen vært 16 %.

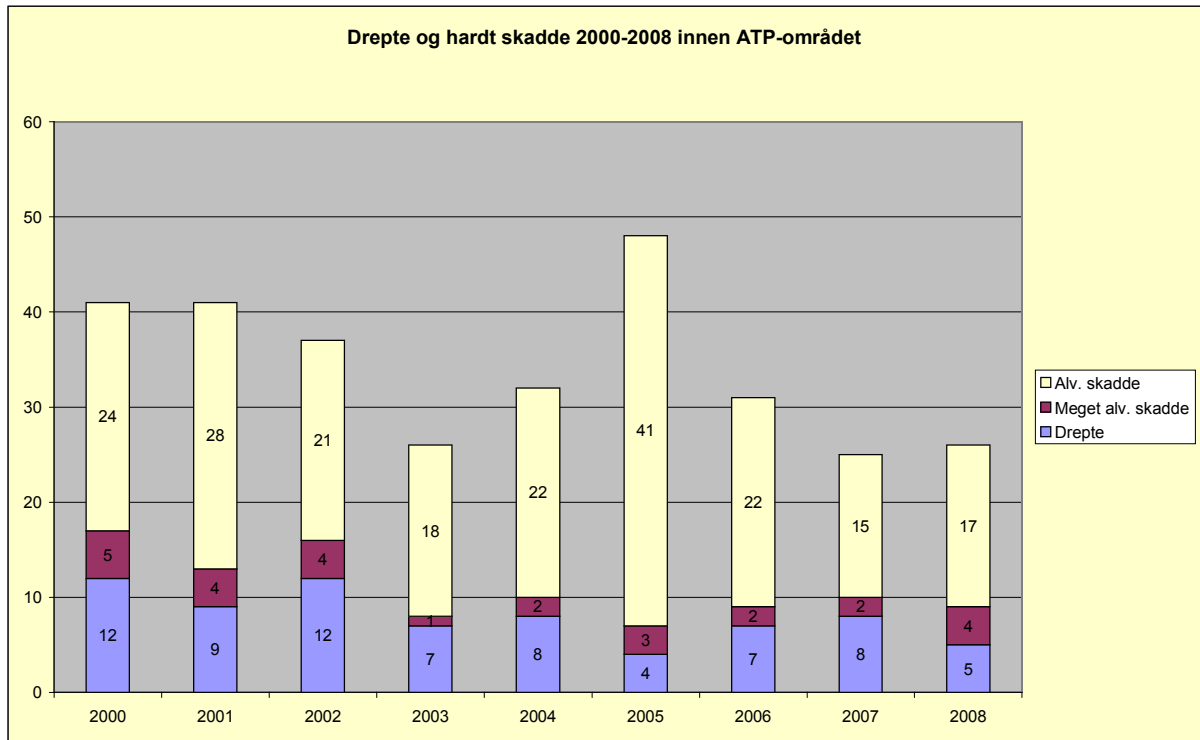
Medio 2006 ble det etablert tre nye sykkel-målestasjoner, alle med magnetsløyfe i bakken: Oddernesbroa, Lundsbroa og Grim. Det betyr at det fra mai 2006 er fire målepunkter for sykkeltrafikk i Kristiansand. Dessverre har driften av målestasjonen på Lundsbro ikke fungert tilfredsstillende i 2008. Rettes feilen her raskt, vil det fra 2009 foreligge meget god dokumentasjon på sykkeltrafikken i Kristiansand.

Trafikkulykker

Mål for perioden 2003-2008:

”Antall drepte og hardt skadde skal reduseres fra 2003 til 2008”.

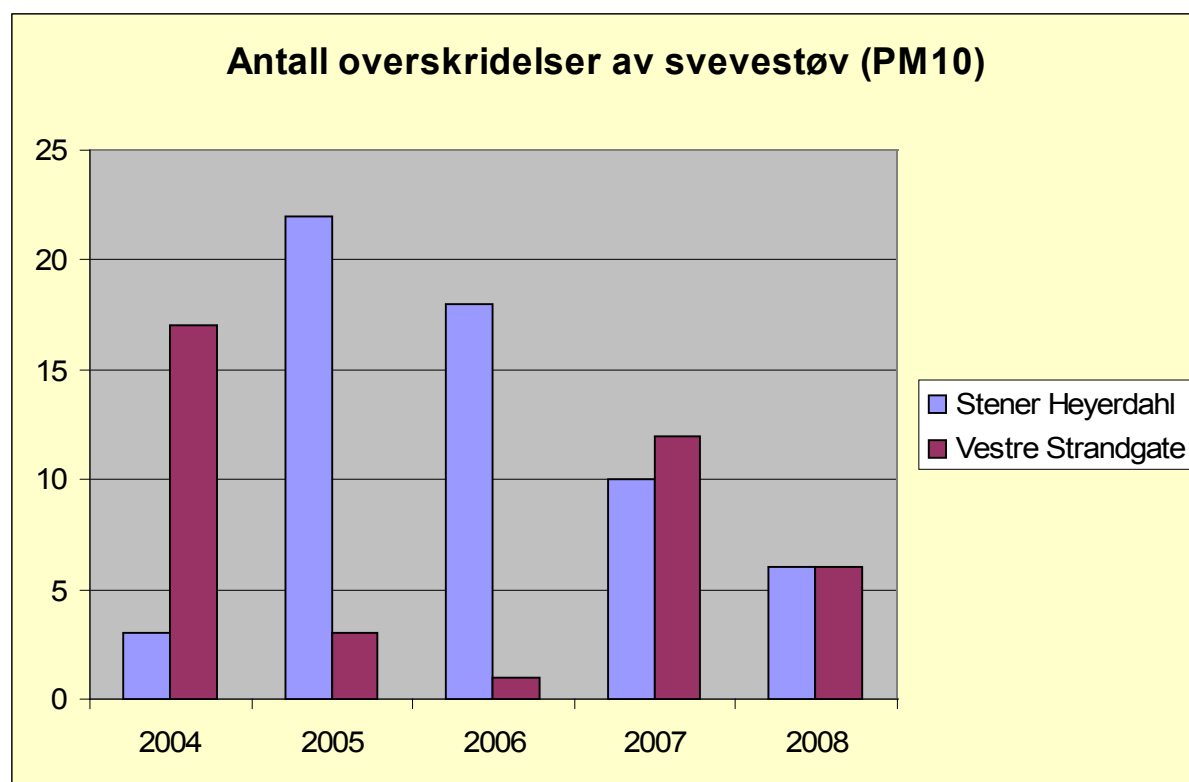
Statistikk fra Statens vegvesen viser at det er en nedadgående trend når man ser alle typer alvorlige trafikkulykker under ett i perioden 2000-2008. Men fra 2003 har ulykkestatistikken vært stabil. Det blir verken bedre eller verre. 5 døde i trafikkulykker i regionen i fjor. I perioden 2000-2008 har det bare vært lavere en gang. Det var i 2005 da 4 omkom. På den annen side ble 4 personer meget hardt skadd i fjor. Og det er det nest høyeste tall i denne kategorien siden 2002.

Luftforurensning

Strategi:

”Tiltak mot støy og forurensning fra veitransport intensiveres. Bruk av miljøvennlige kjøretøyer som el-biler og gassbusser stimuleres”.

I ATPs handlingsprogram for 2008-2009 er ikke formulert konkrete mål for luftforurensning, utover at «luftforurensning fra biltrafikk skal reduseres». Utviklingen følges nøye ved de to målestasjonene i Kristiansands sentrum, en i Vestre Strandgate og en i Stener Heyerdahls

Det var færre dager med overskridelser i 2008 enn i 2007 i Kristiansand sentrum.

gate. Statens forurensningstilsyn tillater at det er overskridelser på anbefalte grenseverdier 35 dager i året. I 2008 var det overskridelser på 6 dager på begge målepunkt. Dette er en forbedring fra 2007 da det henholdsvis var overskridelser på 12 og 10 dager. Å trekke noen sikre konklusjoner på bakgrunn av målingene er likevel vanskelig. Tallene spriker for mye.

Fra 2010 innfører SFT nasjonale grenserverdier for utslipp av nitrogenoksider. Målestasjonen i Vestre Strandgate viste i fjor 15 «overskridelser» av grenseverdien for timesmiddel.

Forholdet mellom piggdekk og piggfrie dekk.

I 2008 kjørte 55 % av bilistene i Kristiansand piggfritt, mens 42 % kjørte med piggdekk. 4 % hadde enten ikke svart, eller svart noe annet. Statistikken er basert på en årlig spørreundersøkelse. I forhold til 2007 økte andelen som kjørte piggfritt økt med 3 %.

Ladestasjon for elbiler. I samarbeid med P-selskapet ble det etablert to ladestasjoner med plass til fire elbiler – på Marinetomta og i p-anlegget ved Børsparken.

4. Informasjon og kampanjer

I 2008 gjennomførte ATP-prosjektet en rekke informasjons-aktiviteter for å øke bruken av sykkel og buss. Trafikksikkerhet stod også i fokus ved flere arrangementer.

Tusentråkk

Totalt 2600 deltakere. De 1000 første deltakerne som meldte seg på, fikk sykkeljakke og bukse. Påmelding og registrering var internettbasert. Den lokale sykkelaksjonen Tusentråkk

Tusentråkk ble en kjempesuksess med 2600 deltakere. Sabrina Heerema-Agostina deler ut sykkelrefleks. Foto: Bjørne Jortveit

ble arrangert for første gang 2007. Da deltok ca. 500 deltok. Så det har vært en formidabel økning. Tusentråkk er for ansatte på bedrifter og offentlige arbeidsplasser og studenter. På første dag i aksjonsperioden fikk alle syklister gratis refleks. Det ble solgt hjelmer og sykkelykter.

Verdens miljødag

ATP hadde stand på Nedre Torv og solgte sykkelhjelmer, sykkelykter og delte ut reflekser.

Europeisk mobilitetsuke. I løpet av en uke i september ble det i samarbeid med Vest-Agder Kollektivtrafikk, Grønn Hverdag, FN-sambandet, politiet, Statens vegvesen, ingeniørvesenet, Pedalen, Kristiansand Cykleklubb og Kr.sand kommunes miljøvernenhet en rekke delarrangementer fordelt over fire dager. FN-filuren dukket opp på Mosbys skole og delte ut reflekser. Europeisk mobilitetsuke hadde nasjonal åpning hos Elkem, der distriktsveisjefen Johan Mjaaland var til stede. Ca 20 prosent av alle Elkem-ansatte syklet den dagen, og de ble oppfordret til å sykle utover høsten. De fikk gratis refleks, setetrekk og trekk til sekk. Hjelmer og sykkelykter ble solgt. Både Fædrelandsvennen og NRK Sørlandet dekket åpningen. Grønn Hverdag satt i gang sin «Gå aksjon til skolen» i samarbeid med skoleetaten i Kristiansand. Det ble arrangert en hel sykkeldag med stand ved Slottet. Alle

syklister fikk gratis setetrekk, refleks og trekk til sekk. Rundt 50 sykkelhjelmer ble solgt bare den dagen, og dusinvis av sykkellykter.

Barna koste seg med Baldrian og musa i Wergelandsparken på Bilfri dag. Foto Bjørne Jortveit

Rundt 200 barn, og ordfører Per Sigurd Sørensen, var med på gatetegning i bilfrie gater. Foto: Bjørne Jortveit

Sykkelaksjoner på 4 store bedrifter

*Geir Tony Teigland i Pedalen oljer kjedet til en av sykkelentusiastene på Xstrata Nikkelverk.
Foto: Bjørne Jortveit.*

Sykkelaksjonen på Elkem dannet opptakten til aksjonen «Møt høsten på sykkel». Utover i september og oktober ble det gjennomført sykkelaksjon også på Sørlandets sykehus, Extrata og NOV Varco. Det ble delt ut gratis materiell, og det ble solgt hjelmer og lykter. De fire bedriftene gjennomførte interne sykkelkonkurranser, og ATP bidro med et gavekort på 5000 kr til hver av de fire deltakende bedriftene. ATP / Krisitansand kommune forhandlet også frem et godt tilbud til sykkelparkerings-moduler til bedriftene.

To sykkelaksjoner på UiA

I samarbeid med UiA og AKT hadde ATP stand på studentenes første dag i semesteret. AKT solgte busskort til redusert pris. ATP sponset billige busskort. En uke etter deltok ATP igjen med stand på universitetet, samtidig som politiet gjennomførte en meget vellykket sykkauksjon.

Refleksaksjon

ATP deltok Nasjonal refleksdag 16. oktober. Trygg trafikk organiserte utdeling av 10.000 reflekser i Kristiansandsregionen. ATP sponset aksjonsdagen med 100.000 kr.

Sykkelmagasinet

For fjerde året på rad ble Sykkelmagasinet gitt ut for å inspirere folk til å sykle. Magasinet totaldistribueres til alle innbyggere i Knutepunkt Sør-regionen.

5. Gjennomførte prosjekter 2008

Barna tar gang- sykkelveien fra Skinnarsmoen til Hortemo i bruk. Åpningen var 1.juli 2008.
Foto: Bjørne Jortveit

Ordfører Per sigurd Sørensen åpnet ny gang- sykkelvei i Auglandsbukta 7. mai 2008.
Foto: BjørneJortveit

Kommune	Fullførte prosjekter 2008	Igangsatte prosjekter 2008 (ikke fullførte)
Songdalen	Gang- sykkelvei langs Rv 461 Skinnarsmoen-Hortemo syd	
Søgne	Gang- sykkelvei langs Fv 160 Udjus-Høllen Vest Gangbro over Føssa – Eikeheia ved Fv 114 Eikeheia Leskur buss ved Søgne vid. skole Fv 167	Gang- sykkelvei Ausviga- Samfunnet skole
Vennesla	Krysningspunkter på Kvarstein	Leskur buss med repos – Rakkestad Rv 405
Lillesand		
Birkenes		Ett leskur på Rv 41 og ett leskur på Rv 402
Kristiansand	Omlagging av gang- sykkelvei i Auglandsbukta (gjennom parken) ved Rv 456 Vågsbygdveien Forlengelse av sykkelfelt i Tordenskjolds gate fra Festningsgata til Kirkegata Krysningspunkter Dvergsnesveien Kollektivfelt i Auglandsbukta – Rv 456 Vågsbygdveien Park and ride Kjosbukta ved Rv 456 Bussholdeplasser universell utforming i Slettheia - BRA-midler	Leskur og opprusting av busslomme – Fv 3 Dvergsnes

Oversikten på de følgende tre sidene viser prosjekter i Samferdselspakkens myke pakke i 2008 i regi av Statens vegvesen:

"MYK PAKKE" : Totaloversikt pr. 31.12.2008.

Ramme i "myk pakke". Tegnforklaring :		Farvekode	Forutsatt finansiering	MYK PAKKE
			GS-pakken	
			Samferdselspakken	
			ATP- Kollektiv infrastruktur	
			ATP- Belønningsmidler	

Prosjekt nr.	Bev. kode	Prosjektnavn	Tildeling 2008		Første tildeling i "myk pakke" (År)	Forbruk ATP 2008 / Totalt		Totalt forbruk pr. prosjekt. 31.12.08 (kr)
			Tildeling 2008 Post 60 (kr.)	Ramme i "myk pakke" 2008 (kr.)		Post 60 pr. 31.12.08 (kr)	Øvrig forbruk pr 31.12.08 (kr.)	
203839	0313 0328	Rv 9 Homme - Skarpenland, plan		6 000 000	2009	-24 993	0	-24 993
203784	0313	Rv.9 GS-kulvert v/Strai		6 000 000	2008	418 496		418 496
		Delsum	0	6 000 000		393 503	0	393 503
203854	0316	E39 Kartheikrysset, kollektivfelt fra og mot byen		6 000 000	2008	644 924		644 924
203856	0316	E39 Rigeikrysset - Breimyrkrysset		500 000	2008	301 317		301 317
		Delsum	0	6 500 000		946 241	0	946 241
	0322							
		Delsum	0	0		0	0	0
202577	0323 0713	Rv 461 Skinnarsmoen - Hortemo m/underg. (Rest)		7 000 000	2008	15 578 651		15 578 651
203846	0323 0713	Rv 461 Brennåsen - Nodeland, GS		24 000 000	2008	1 203 088		1 203 088
		Delsum	0	31 000 000		16 781 739	0	16 781 739
	0328							
		Delsum	0	0		0	0	0
		TOTALT bev.kode 03.xx pr. 31.12.2008	0	43 500 000		18 121 483	0	18 121 483
								0
								0
		Delsum (0712)	0	0		0	0	0
								0

Prosjekt nr.	Bev. kode	Prosjektnavn	Tildeling 2008		Første tildeling i "myk pakke" (År)	Forbruk ATP 2008 / Totalt		Totalt forbruk pr. prosjekt. 31.12.08 (kr)
			Tildeling 2008 Post 60 (kr.)	Ramme i "myk pakke" 2008 (kr.)		Post 60 pr. 31.12.08 (kr)	Øvrig forbruk pr 31.12.08 (kr.)	
								0
203804	0713	RV 41 Flaksvann - Birkenes krk.	2 000 000		2010	748 780		748 780
								0
203871	0713	09 BH Fv 236 Solheimsveien			2009	1 378 809	400 000	1 778 809
								0
203886	0713	RV 401Gangbru v/Hevågbrua			2011	12 140		12 140
								0
		Delsum (0713)	2 000 000	0		2 137 729	400 000	2 537 729
								0
202891	0714	TS-tiltak generelt ATP	9 000 000			12 420		12 420
204156	0714	Rv 405 Kryssningspunkter i Vennesla			2009	549 049		549 049
								0
		Delsum (0714)	9 000 000	0		561 469	0	561 469
								0
202892	0715	Miljø- og sykkeltiltak, ATP						0
								0
		Delsum (0715)	0	0		0	0	0
								0
202516	0716	ATP Kollektivtiltak generelt	5 000 000			52 081		52 081
204036	0716	Rv 461 Nodeland, Leskur			2009	18 522		18 522
204037	0716	Rv 405 Rakkestad, Leskur.		100 000	2008	64 935		64 935
204040	0716	Rv 462 Hp.01 km. 7,931. Leskur		80 000	2008	14 460		14 460
204041	0716	E39 Rige Hp.02 km.1,19 og 1,28		140 000	2008	278 724		278 724
	0716	Rv 41 Leskur på 3 busslommer		150 000	2008			0
								0
		Delsum (0716)	5 000 000	450 000		428 722	0	428 722
								0
	0717							0
								0
		Delsum (0717)	0	0		0	0	0
								0
202044	0718	Planlegging generelt	1 000 000			0		0
								0
		Delsum (0718)	1 000 000	0		0	0	0
								0
		TOTALT bev.kode 07.xx pr. 31.12.2008 + utbet. fra andre.	17 000 000	450 000		3 127 920	400 000	3 527 920

Prosjekt nr.	Bev. kode	Prosjektnavn	Tildeling 2008		Første tildeling i "myk pakke" (År)	Forbruk ATP 2008 / Totalt		Totalt forbruk pr. prosjekt. 31.12.08 (kr)
			Tildeling 2008 Post 60 (kr.)	Ramme i "myk pakke" 2008 (kr.)		Post 60 pr. 31.12.08 (kr)	Øvrig forbruk pr 31.12.08 (kr.)	
FYLKESVEGER ("MYK PAKKE")								
Prosjekt nr.	Bev. kode	Prosjektnavn	Tildeling 2008 Post 90 (kr.)	Ramme i "myk pakke" 2008 (kr.)	Første tildeling i "myk pakke" (År)	Resultat Post 90 pr. 31.12.08 (kr)	Øvrig forbruk pr 31.12.08 (kr.)	Totalt forbruk pr. prosjekt. 31.12.08 (kr)
								0
203838	0328 9010	Fv 303 Kuliavegen, samferdselspakken		22 000 000	2008	738 732		738 732
		Delsum	0	22 000 000		738 732	0	738 732
203441	9050 9099	Fv 8 Flekkerøya, GS. Nestemyr - Tyttebærheia.		2 000 000	2008	2 555 223		2 555 223
203836	9050	Fv 72 Lundevegen, fortau			2009	163 499		163 499
203853	9050	Fv.1 Torridalsvn. Østervn.- Nedre Lunds v., GS		3 500 000	2008	201 015		201 015
203943	9050	BH10-Fv 160 Høllen vest, GS			2009	137 882		137 882
204123	9050	Fv 204 Samfunnet skole, GS-veg.		4 500 000	2008	17 490		17 490
204176	9050	Fv 8 Fløybakken - Skudeviga - Kilura		5 000 000	2008	16 236		16 236
		Delsum	0	15 000 000		3 091 345	0	3 091 345
	9098							0
		Delsum	0	0		0	0	0
204035	9099	Fv.3 Leskur m.m. Hp.01 km.4,6 Vs.		350 000	2008	163 611		163 611
204038	9099	Fv 167 Søgne vgs. Leskur.		50 000	2008	55 384		55 384
204039	9099	Fv 3 Dvergsnes. Leskur			2009	23 556		23 556
	9099	Leskur, Torvet Lillesand		150 000	2008			0
204172	9099	Fv 27 Tollbodgt., Kirkegt.-V.Strandgt.		3 500 000	2008	64 920		64 920
204174	9099	Fv 23 Marviksvn. v/Elevine		50 000	2008	26 128		26 128
204175	9099	Fv 23 Marviksvn. Utredning.		150 000	2008	3 540		3 540
		Delsum	0	4 250 000		337 139	0	337 139
		TOTALT bev.kode 90xx pr. 31.12.08	0	41 250 000		4 165 216	0	4 165 216
SUM TOTALT			17 000 000	85 200 000		25 414 619	400 000	25 814 619
Sum GS-pakken				16 500 000		3 190 970		
Sum Samferdselspakken				63 700 000		21 238 220		
Sum ATP kollektiv infrastruktur				4 500 000		684 112		
ATP- Belønningsmidler				500 000		301 317		
SUM				85 200 000		25 414 619		

6. Arealprosjektet

Kommunene og fylkeskommunene vedtok i 2007 planprogram for "Arealplan for Kristiansandsregionen", hvilket innebærer at partene har forpliktet seg til å utarbeide en felles overordnet Areal- og transportplan som skal vedtas i 2009. ATP-utvalget er styringsgruppe for planarbeidet som følger de formelle plankravene knyttet til utarbeidelsen av fylkesdelplaner.

Hovedmålene som skisseres i planprogrammet er:

- Bedre samordnet areal- og transportpolitikk
- Gode betingelser for regional næringsutvikling
- Gode betingelser for rekreasjon
- Legge grunnlaget for at hele befolkningen har tilgang til et variert handels- og tjenestetilbud
- En mer enhetlig praksis knyttet til arealspørsmål
- Gode betingelser for befolkningsvekst i hele regionen.

Gjennomførte aktiviteter i 2008

- Et diskusjonsnotat med beskrivelse av metodikk og strategi ble utarbeidet og sendt på høring.
- Det ble avholdt seminar for administrasjonen hos de deltakende parter, med 65 deltakere
- ATP-utvalget var på studietur til Freiburg i Tyskland for å se på god samordnet areal- og transportplanlegging
- Analyseverktøyet ATP-modellen ble etablert for hele Kristiansandsregionen

Arealplanlegging med kort tidshorisont:

ATP-sekretariatet har bistått kommunene med rådgivning ved utarbeidelse av større reguleringsplaner. Rådgivningen har knyttet seg til hvordan veistruktur og lokalisering av funksjoner internt i de enkelte utbyggingsområdene kan gjøres mest mulig kollektiv-vennlig.

ATP-sekretariatet bistod med rådgivning i følgende reguleringsplansaker i 2008:

- Vågsbygdveien i Kristiansand (hovedveiprojekt)
- Sørlandsparken Øst i Lillesand (regionalt næringsområde)
- Benestad i Kristiansand (ny bydel, 6-7000 innbyggere)
- Bergsenteret i Kristiansand (regionalt kjøpesenter)
- Meieritomta i Kristiansand (sentrumskvartal)

7. Regnskap 2008

ATP – Transport:

Regnskapsført Kr.sand komm.	Utgifter	Inntekter	Netto forbr.	Budsjett	Avvik budsj.
ATP prosjektledelse	1.897.959	-110.171	1.787.788	1.500.000	-287.788
Infotiltak gang, sykkel og TS	1.989.888	-244.632	1.745.256	2.500.000	754.744
Info og utredning, rushtidsutred.	953.402	-173.213	780.189	1.300.00	519.811
Miljøundersøkelser 5)	80.645	-5.277	75.368	255.000	179.632
Mobility management 5)	119.306	-12.030	107.276	0	-107.276
Driftstilsk. AKT.Belønningsmidl.	11.000.000		14.000.000	14.000.000	0
Kollektivtransp. markedsføring - AKT Belønningsmidler	1.500.000		0	0	0
Ekstra driftstilsk.- AKT (M2)	1.500.000		0	0	0
Prosjektfinansiering 3) 4)	9.089.294	-221.395	8.867.899	21.209.000	12.341.101
Belønningsmidler		-18.000.000	-18.000.000	-18.000.000	0
Vest-Agder fylkeskommune 2)		-5.500.000	-5.500.000	-5.500.000	0
Aust-Agder fylkeskommune		-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000	0
Kommunene (30 kr pr innbygg)		-3.637.000	-3.637.000	-3.637.000	0
Midler 2007. Bundet driftsfond (fullføring invest.prosjekt)		-3.418.000	-3.418.000	-3.418.000	0
Overskudd 2007		-9.209.000	-9.209.000	-9.209.000	0
Overskudd fra 2007 / reserve		-494.295	-494.295	494.295	494.295
Totale utgifter / inntekter 2008	28.130.494	42.025.013	-13.894.519	0	13.894.519
Balanse per 31.12.08 / Avsetning til bundne fonds		13.894.519			

Merknader:

- 1) I 2008 er det mottatt kr 625.242 i momskompensasjon til prosjektet.
- 2) Prosjektet har inntektsført kr. 2.500.000 fra V-Agder fylkesk. som ikke ble utbetalt før i 2009.
- 3) Midler til prosjektfinansiering består hovedsakelig av prosjekter påbegynt før 1. januar 2008 som forfalt til betaling i 2008 (4,85 mill kr på riksveier og 2,16 mill kr på fylkesveier).
- 4) Gangbro Eikeheia – Fv 114 i Søgne, kostnad kr 350.000, ble ved en feil betalt av av ATP-prosjektet. Midlene kreves tilbake i 2009 fra Søgne kommune.
- 5) Miljøundersøkelser og Mobility management må sees under ett og fremstår med overskudd.
- 6) Statens vegvesen har regnskapsført 25,4 mill. kr til prosjekter i myk pakke i 2008. Dette inngår i den totale porteføljen av prosjekter som ATP-utvalget har vedtatt. Se side 16, 17 og 18.

Bunde driftsfond 2009:

Bygging av Tollbodgata	6.500.000
Busstopp Ålefjærveien	1.200.000
Park & ride- anlegg (Vennesla og Krossen)	1.700.000
Strakstiltak Vågsbygdveien	500.000
Div. Infrastrukturtiltak kollektiv	1.000.000
Totalt bundne driftsfond	10.900.000
Overskudd (frie midler 2009)	2.994.519

ATP – Arealprosjektet:

Regnskapsført Kristiansand kommune	Regnskap netto forbruk (R)	Budsjett (B)	Avvik (B-R)
Regionalt Arealprosjekt utgifter	677.000	1.111.000	434.000
Regionalt Arealprosjekt inntekter	-983.000	-971.000	12000
Sum Arealprosjektet 2008	-306.000	140.000	446.000
Avsetning til fond / drift udisponerte midler			446.000
Merknad: Fond 2007 var på 786.344 kr. Legges som inntekt og utgiftsbudsjett.			

KRISTIANSAND REVISJONSDISTRIKT IKS

Kristiansand Søgne Songdalen Vennesla

Til
ATP-utvalget

REVISJONSUTTALELSE FOR AREAL- OG TRANSPORTPROSJEKTET I KRISTIANSANDSREGIONENS REGNSKAP FOR 2008

Vi har revidert regnskapet til Areal- og transportprosjektet i Kristiansandsregionen (ATP-Transport) for regnskapsåret 2008. Kristiansand kommune er vertskommune og regnskapet er dels integrert i årsregnskapet for Kristiansand kommune, og dels i årsregnskapet til Statens Vegvesen. I samsvar med samarbeidsavtale mellom deltakerkommunene datert 23. oktober 2003 skal det utarbeides en særskilt årsrapport for avtalepartene.

Regnskapet viser netto finansiering på kr 42.025.013 og netto utgifter på kr 28.130.494 før avsetninger. Udisponerte midler tilsvarende kr 13.894.519 som videreføres bundne fond.

Vi har utført revisjonen i henhold til god kommunal revisjonsskikk og avgir vår uttalelse i samsvar med revisjonsstandard RS 800 "Revisors uttalelser ved revisjonsoppdrag med spesielle formål". God kommunal revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at regnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjonen omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i regnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper, samt vurdering av innholdet i og presentasjon av regnskapet.

Vi mener at regnskapet gir et tilfredsstillende uttrykk for Areal- og transportprosjektet i Kristiansandsregionen (ATP-Transport) sin økonomiske stilling pr 31. desember 2008 og resultat i regnskapsåret.

Uten at det har betydning for konklusjonen i avsnittet over, ønsker vi å presisere følgende:

Utgifter i regnskapet til Statens vegvesen:

Det er regnskapsført kr 25,4 mill hos Statens vegvesen, og det vises til sidene 16, 17 og 18 i årsrapport 2008.

Skille drift/investering:

Årsregnskapet 2008 inneholder både drift og investering, hvor driften utgjør kr 27.650.438.

Kristiansand, 12. mai 2009

Anne Helene Grunni
registrert revisor

Stein Løvdahl
revisor/siviløkonom

Postadr.:	Serviceboks 417, 4604 Kristiansand	Hovedkontor Kristiansand Søgne	Songdalen	Vennesla
Kontoradr.:	Tollbodgt 6	Telefon: 38 07 27 00		
Org.nr.:	NO 987 183 918	Telefaks: 38 07 27 20		